

Töreboda kommun

kommunen@toreboda.se

Beslut för gymnasieskola med introduktionsprogram

efter tillsyn i Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan i
Töreboda kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Töreboda kommun att senast den **10 april 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Töreboda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. I detta ingår att skapa tydliga rutiner för hur och när en anmälan till rektorn ska ske om det befaras att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- I en utredning om särskilt stöd ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Samråd ska, utom i undantagsfall, ske med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens.
- Rektorn ska se till att åtgärdsprogram upprättas för de elever som ges särskilt stöd.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Skolinspektionen konstaterar att Töreboda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7 §§ skollagen; 1 kap. 7 § och 6 kap. 7-8 §§ gymnasieförordningen)

Åtgärder

- Huvudmannen ska se till att huvudmannens plan för utbildningen inte slår fast enskild elevs utbildningsväg på introduktionsprogram (som ska utformas för varje enskild elev, till exempel på språkin introduktion).
- Huvudmannen och rektorn ska se till att elevens utbildning på språkin introduktion utformas tillsammans med eleven så att utbildningen utgår från elevens individuella behov, förutsättningar och mål med utbildningen, och inte är bestämd i förväg avseende de ämnen och kurser eleven ska läsa.
- Rektorn ska se till att elevernas individuella studieplaner anger elevernas individuella mål med utbildningen och uppfyller författningarnas krav även i övrigt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Töreboda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

Rektorn ska se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta ingår exempelvis att:

- rektorn tillsammans med lärare diskuterar och kommer överens om gemensamma förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero, såsom att upprätta och ta ansvar för att ordningsregler efterlevs och hur disciplinära åtgärder används.
- rektorn ska besluta om adekvata åtgärder för att skapa studiero. Åtgärderna ska bygga på en kartläggning och analys skolenhetens behov. Detta arbete ska ske i samarbete med lärare och elevhälsa samt elever,
- om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt ska rektorn se till att saken utreds och med utgångspunkt i utredningens resultat se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare,
- se till att elever, som skolan bedömer behöver någon form av stöd för att skolmiljön ska präglas av studiero, får adekvat stöd,
- rektorn följer upp och utvärderar hur åtgärder som vidtas i arbetet för att skapa studiero på lektioner fungerar, när dessa pågått under två månaders tid, och om andra eller kompletterande åtgärder behövs. Rektorn ska dokumentera denna uppföljning.

Rektorn ska se till att det på skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I det ingår att:

- En ny plan mot kränkande behandling av elever ska upprättas. Planen ska utifrån en kartläggning och analys av det behov som finns på skolenheten bland annat innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling, en redovisning av de åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året samt en redovisning av hur åtgärderna i den föregående planen har genomförts. Planen ska implementeras bland all skolpersonal och elever på skolenheten.
- Att upprätta rutiner för hur arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling ska genomföras. Rutinerna ska implementeras bland all skolpersonal och elever på skolenheten och det ska säkerställas att all personal har kännedom om hur arbetet ska gå till och arbeta utifrån denna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Töreboda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I detta ingår att:
- skolsköterska/skolläkare, psykolog, kurator och personal med specialpedagogisk kompetens arbetar gemensamt med förebyggande och hälsofrämjande arbete för skolenheten utifrån var och ens kompetenser.
- Rektorn ska se till att skolbiblioteket används i syfte att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Det innebär att biblioteket, som en central stödfunktion, ska användas aktivt i utbildningen och inte endast vara inslag i undervisningen i ämnet svenska.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Töreboda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4

kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska tillsammans med övrig personal följa upp skolenhetens kunskapsresultat.
- Rektorn ska, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen, besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera dessa. Analysen ska ske på skolenhets-, introduktionsprograms- och undervisningsgruppsnivå samt på ämnes- och, i förekommande fall, kursnivå.
- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa samt se till att planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Ytterligare brist

Skolinspektionen konstaterar att Töreboda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Samtliga elever på introduktionsprogrammen får en utbildning i enlighet med författningarnas krav. (Lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2018:749 samt ÖB till SFS 2018:749, p 1-4. 17 kap. 5 § skollagen (2010:800) och lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2018:749 ÖB, p 4.)

Åtgärder

- Huvudmannen och rektorn ska se till att introduktionsprogrammet preparandutbildning inte bedrivs läsåret 2019/20.
- Huvudmannen och rektorn ska se till att elever, som nu går ett andra år på preparandutbildningen, inte tillåts att läsa vidare på preparandutbildningen om det inte finns synnerliga skäl.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister inom flertalet av de områden som tillsynen omfattar och som huvudmannen tillsammans med rektorn måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs. Bristerna innebär att eleverna på Kanalskolan inte får den utbildning som de har rätt till. Antalet brister gör att Skolinspektionen ser allvarligt på situationen och förutsätter att huvudmannen, tillsammans med rektorn, sätter in insatser för att komma tillrätta med bristerna.

Tillsynen visar att det finns brister i arbetet med att utbildningen på introduktionsprogrammet språkintrödnin inte utgår från elevernas individuella förutsättningar, behov och mål med utbildningen utan från huvudmannens plan i vilken det framgår vilka ämnen som ska ingå på respektive nivå. I elevernas individuella studieplaner framkommer inte vad elevers mål med utbildningen är. Dessutom bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolenhetens arbete med att

utreda elevers behov av särskilt stöd eftersom det saknas en tydlig rutin för hur lärare ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt hur elevhälsan ska involveras i arbetet. Det innebär att det sannolikt finns elever som inte får det stöd som de behöver för att nå målen för utbildningen. Att elevhälsans samtliga professioner inte finns tillgängliga på skolenheten försvårar i stor utsträckning arbetet med särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer även att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete eftersom rektorn, tillsammans med personalen, inte följer upp skolenhetens samlade resultat och utifrån en analys fattar beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla utbildningen. Rektorn behöver säkerställa att de beslut som fattas om nödvändiga utvecklingsåtgärder grundar sig på elevernas kunskapsresultat. Vidare bedömer Skolinspektionen att det även finns brister i Kanalskolans målinriktade arbete mot kränkande behandling. Tydliga rutiner för arbetet saknas vilket leder till att händelser som eventuellt kan anses vara kränkande behandling inte kommer till huvudmannens kännedom, och därmed inte heller utreds och eventuella åtgärder i syfte att se till att den kränkande behandlingen upphör uteblir. Skolinspektionen bedömer även att elevhälsan, som på skolenheten endast består av kurator, som samlad resurs inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsans deltagande i ett målinriktat arbete mot kränkande behandling av elever kan vara av stor vikt, både i det åtgärdande och i det förebyggande arbetet.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att elevers eventuella behov av särskilt stöd inte utreds och att det inte finns en tydlig rutin för hur lärare ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd, samt hur elevhälsan ska involveras i arbetet. Utredningen visar att lärarna signalerar till elevhälsan att det finns elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven, för vidarebefordran till rektorn, men att rektorn inte får till sig dessa signaler och att det finns elever på skolenheten som sannolikt är i behov av särskilt stöd. Det saknas således en tydlig rutin för hur och när en anmälan till rektor ska ske om det befaras att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Därmed ser inte heller rektorn till att en utredning om elevers eventuella behov av särskilt stöd skyndsamt inleds och genomförs, och han ges inte heller ett underlag för att besluta om insatser inom ramen för särskilt stöd. Detta kan allvarligt försvåra för eleverna att nå kunskapskraven och innebär även att elever riskerar att inte få det stöd som de har behov av, och rätt till. Dessutom visar utredningen att flera elever har insatser som är att betrakta som särskilt stöd utan att dessa elever har utretts för särskilt stöd eller har ett upprättat åtgärdsprogram.

I skollagen anges att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra

svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. I förarbetena till skollagen (prop. 2013/14:160, s. 25) anges att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd sam-råda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens. I skollagen anges vidare att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Vid intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framkommer att skolans elevhälsa består av kurator och programansvarig lärare. Även om programansvarig lärare enligt skollagen inte ingår i elevhälsan kommer Skolinspektionen nedan att referera till dessa två som "elevhälsan".

Av intervju med lärare framgår att det saknas en tydlig rutin för anmälan om och utredning av elevers eventuella behov av särskilt stöd. Lärare berättar i intervju att skolan saknar en specialpedagog och att det inte finns något upparbetat arbete eller rutiner kring elevers stödinsatser samt att det inte finns några upprättade åtgärdsprogram. De berättar att diskussioner om elevers stödbehov sker i arbetslaget och att programansvarig lärare, som enligt skolan även ingår i elevhälsan, tar med sig informationen till rektorn. Lärarna beskriver att det finns elever som är i behov av ytterligare stöd, där extra anpassningar inte fungerat, och att de, via programansvarig lärare till rektorn, efterfrågat utredning av elevers eventuella behov av särskilt stöd men lärarna har inte fått någon återkoppling eller vidare hjälp. Lärarna säger även att de behöver verktyg för hur de ska möta elevers stödbehov och de ger flera exempel på att de själva har fått lösa elevers behov av stöd, exempelvis genom att minska undervisningstiden, göra ändringar i schemat eller att elever får ha praktik.

Elevhälsan bekräftar att det saknas en tydlig rutin för anmälan om och utredning av elevers eventuella behov av särskilt stöd. Elevhälsan berättar att elevers stödinsatser bara till viss del diskuteras på arbetslagsmöten, men inte systematiskt, och det är ofta tidsbrist på arbetslagsmötena. Diskussioner om elevers stödbehov sker inte heller kontinuerligt vid arbetslagsmötena utan vid behov, kanske en gång per månad. Rektorn har deltagit vid ett arbetslagsmöte under innevarande termin och den tidigare rektorn deltog aldrig. Elevhälsan ger som exempel på ärende som lyfts på arbetslagsmötet har varit elever som stör undervisningen och som därför fått anpassningar genom exempelvis individuellt schema. Elevhälsan säger att det inte finns någon dokumentation över de anpassningar som görs eller åtgärdsprogram kring situationer som dessa. Programansvarig lärare håller inte med lärarna om rutinen att lärare anmäler att de befår att elever inte kommer att nå kunskapskraven till hen, och att hen därefter tar med sig informationen till rektorn. Hen beskriver istället att lärarna gör utredningen om eventuellt behov av särskilt stöd genom samtal tillsammans, och med elev och vårdnadshavare, och att de kommer överens om insatser, testar dessa och gör ändringar om de inte fungerar. Vidare säger programansvarig lärare att det inte förs någon dokumentation över dessa insatser och att rektorn inte deltar i arbetet. Elevhälsan säger att de saknar en specialpedagog i arbetet med elevers stödinsatser.

Rektorn, som tillträdde som tillförordnad rektor i augusti, bekräftar att det inte har gjorts några utredningar om elevers eventuella behov av särskilt stöd och att det heller

inte finns några upprättade åtgärdsprogram på skolenheten. Rektorn beskriver att lärare som befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att nå kunskapskraven pratar om det på möte med elevhälsan och därefter lyfts ärendet till rektorn. Han säger vidare att skolan saknar specialpedagog, och att det saknades även föregående läsår, men att han har möjlighet att kontakta specialpedagog på grundskolan i kommunen för att få råd. Några sådana diskussioner med specialpedagog på grundskolan har dock inte skett utifrån att rektorn inte anser att det funnits behov av det. Rektorn säger att det inte har gjorts några utredningar om elevers eventuella behov av särskilt stöd, på grund av att skolan inte har någon specialpedagog, och att det inte finns några elever med åtgärdsprogram.

Av en lärares dokumentation, som lämnas till Skolinspektionen av rektorn vid tillsynsbesöket, av stödåtgärder framgår att det finns flera elever som har insatser som är att betrakta som särskilt stöd utan att dessa elever har en utredning om behov av särskilt stöd eller ett upprättat åtgärdsprogram. Läraren har, på eget initiativ, försökt att strukturera och dokumentera elevers behov av stödinsatser strax innan Skolinspektionens besök. Där har läraren, med hjälp av stödmaterial från Skolverket, skrivit ned vilka insatser som elever har inom ramen för extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket tagit del av den dokumentation, för 19 elever, och kan konstatera att det i dokumentationen anges att elever har stödinsatser så som exempelvis "anpassad studiegång", "skolskjuts" och "enskild undervisning" eller "undervisning i liten grupp". Samtliga elevers insatser skulle följas upp och revideras vecka 44 år 2019. Rektorn säger att den dokumentation som Skolinspektionen fått ta del av avseende elevers stödinsatser är framtaget på en lärares initiativ och är en dokumentation som ska följa den individuella studieplanen, men arbetet är under utveckling och inget som används än. Rektorn säger att det inte har förts några diskussioner om gränsen mellan extra anpassningar och särskilt stöd men att han tror att lärarna vet var gränsen går. Vidare säger rektorn att de vanligaste extra anpassningarna för elever är "enskild undervisning" eller "undervisning i mindre omfattning". Rektorn uppger att det inte har gjorts några utredningar om elevers eventuella behov av särskilt stöd och att det heller inte finns några upprättade åtgärdsprogram.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Töreboda kommuns verksamhet vid Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Töreboda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Utbildningen utgår inte från elevernas individuella behov, förutsättningar och mål med utbildningen

Skolinspektionen bedömer att eleverna på språkintrouktion inte får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier och utbildningen utgår inte ifrån elevernas individuella målsättning och behov. Huvudmannens plan för utbildningen anger att utbildningen på språkintrouktion ska bedrivas i tre nivåer och

vilka ämnen eleverna ska läsa på respektive nivå. Eleverna läser också enligt dessa nivåer, och sällan till exempel någon gymnasiekurs, varefter de som regel går vidare till preparandutbildningen. Inte heller elevernas individuella studieplaner anger elevens mål med sin utbildning. Språkintröduktion ska utformas individuellt för den enskilde eleven och inte i förväg, utan i diskussion med eleven. Huvudmannens plan för utbildningen och elevens individuella studieplan ska ge eleven en klar målsättning med utbildningen och ge stadga liksom flexibilitet i utbildningen. I detta fall saknas såväl den individuella målsättningen, utformningen och flexibiliteten i elevens utbildning. I huvudmannens plan för utbildningen finns inte preparandutbildningen med trots att det finns elever som fått förlängt utbildningen till två år. Se vidare *Ytterligare brist* nedan i beslutet.

I skollagen anges att språkintröduktion ska utformas för en enskild elev. Detta gäller även preparandutbildning (SFS 2010:800 och SFS 2018:749 jämte övergångsbestämmelser till SFS 2018:749 (ÖB), p 2-3). I förarbetena till skollagen anges att utbildningen på ett intröduktionsprogram utformas för en enskild elev innebär att huvudmannen med eleven diskuterar och kommer överens om hur utbildningen för just den eleven ska utformas. Utbildningen inrättas således inte i förväg och något ansökningsförfarande är inte aktuellt. Inget hindrar att flera elever har en utbildning med samma innehåll (prop. 2009/10:165 s. 804).

Enligt skollagen ska utbildningen på ett intröduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Från och med den 1 juli 2019 ska utbildningsplanen även innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan. Enligt gymnasieförordningen ska en elevs individuella studieplan bland annat innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på och om de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort, elevens studier i grundskolans ämnen (när det är aktuellt). Om eleven går ett intröduktionsprogram i gymnasieskolan ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter om utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen, och när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot. I förarbetena till skollagen anges att huvudmannens plan för utbildningen, i kombination med elevens individuella studieplan, ger den stadga och samtidigt den flexibilitet som är nödvändig för en utbildning med en klar målsättning. Vidare anges att den individuella studieplanen ska följas upp, utvärderas och revideras vid behov i samråd med eleven och i förekommande fall dennes vårdnadshavare. I planeringen spelar studie- och yrkesvägledare en viktig roll för att stödja eleverna i deras studie- och yrkesval (prop. 2009/10:165 s. 455).

Huvudmannens plan för utbildningen på språkintröduktion anger att utbildningen ska bedrivas i tre nivåer och vilka ämnen eleverna ska läsa på respektive nivå. I huvudmannens plan för utbildningen på intröduktionsprogrammen 2019/20 framgår att utbildningen på språkintröduktion bedrivs i tre nivåer (benämnda SPR- 1, SPR-2 och SPR-3) och att uppflyttning mellan nivåerna sker när elever har uppvisat de kunskaper i svenska språket som krävs för nästa nivå. Det framgår även att eleverna på de olika nivåerna ska läsa olika ämnen, exempelvis i "SPR-1" läser eleverna svenska,

matematik, engelska och samhällskunskap och i "SPR-3" läser eleverna svenska, engelska, matematik, samhällsorientering, "idrott", "hemkunskap" samt naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen. Vidare framgår att när en elev är klar med nivå 3 flyttas eleven över till något av de andra introduktionsprogrammen. I huvudmannens plan för utbildningen på introduktionsprogrammen finns inte preparandutbildningen med.

Vid intervjuer med elever, lärare och rektor bekräftar att eleverna på språkintröduktion läser de tre olika nivåerna som slås fast i planen för utbildningen och därefter som regel går vidare till preparandutbildningen. Eleverna läser sällan någon gymnasiekurs. Elever som läser på introduktionsprogrammet språkintröduktion beskriver i intervju att utbildningen på språkintröduktion bedrivs i olika grupper där den första gruppen är för de elever som är helt nya i Sverige. Därefter finns grupp två och tre, på språkintröduktion, följt av introduktionsprogrammet preparandutbildning där eleverna ges möjlighet att få betyg i olika ämnen. Eleverna berättar även att de, när de uppnått betyg i exempelvis grundskolans matematik, inte läser matematik mer. Lärarna på skolenheten berättar att de flesta elever på skolenheten går i språkintröduktionsprogrammets olika grupper och därefter fortsätter sin utbildning på preparandutbildningen. Elever kan gå både två och tre år på preparandutbildningen för att därefter gå vidare till nationellt program eller Komvux. Lärarna berättar att det finns en elev som under lektioner i grundskolans matematik, på egen hand, läser matematik på gymnasienivå. Eleven får inte undervisning och kommer inte att få betyg i matematik på gymnasienivå. Rektorn bekräftar att för de flesta elever, eftersom de flesta är nyanlända, har eleverna börjat på språkintröduktion och därefter gått vidare till preparandutbildningen. Rektorn säger att han inte har nekat elever att läsa kurser på gymnasienivå om eleverna har kapacitet, det finns dock endast enstaka exempel på elever som har läst kurser på gymnasienivå.

Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att elevens mål med utbildningen inte anges i den individuella studieplanen. Programansvarig lärare berättar att varje mentor ska ta reda på elevs mål och utifrån målsättningen skapa den individuella studieplanen. Hen säger att diskussion om elevs mål sker mellan mentor och elev men att dokumentationen i det arbetet inte fungerar. I Skolinspektionens informationsinhämtning inför tillsynsbesöket skriver rektorn att elevernas studier på introduktionsprogrammen planeras utifrån deras mål och framtidsplaner, och att framtida yrkesval påverkar vilka ämnen som ska finnas med i den individuella studieplanen. Dock säger rektorn i intervju att elevs individuella mål med utbildningen inte finns dokumenterat i de individuella studieplanerna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Töreboda kommuns verksamhet vid Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Töreboda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling*Eleverna har inte studiero på alla lektioner*

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever på Kanalskolan tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Utredningen visar att elever störs i undervisningen exempelvis av att andra elever pratar, skriker och att elever går ut ur, och in i, klassrummen. Bristande studiero har även varit ett problem över tid, minst ett läsår, och trots att det finns enkäter som påvisat bristande studiero och att elevhälsan har påtalat det för rektorn, framkommer få insatser eller åtgärder i syfte att förbättra studieron.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av intervju med elever framkommer att de inte alltid har studiero på lektionerna. De berättar att andra elever stör undervisningen till exempel genom att prata, hålla på med mobiler eller gå in i och ut ur klassrummet. Vidare finns det elever som spelar musik högt, skriker och inte har respekt för klassen eller lyssnar på lärarna. Eleverna berättar att lärarna säger till eleverna som stör, och att de ibland får lämna klassrummet, men att de inte alltid lyssnar på lärarnas tillsägelser. Dock, berättar eleverna, finns det lärare som inte bryr sig om, och säger till de elever som stör. Eleverna i en intervjugrupp säger att studieron inte är dålig på varje lektion men någon gång varje vecka. Eleverna i den andra intervjugruppen säger att det alltid är samma personer som stör undervisningen och att studieron blir bättre när de eleverna lämnar klassrummet, även om eleverna ibland även stör undervisningen när de är ute i korridoren. Vidare säger eleverna att de elever som stör undervisningen, har stört undervisningen de senaste två åren och att de även störde undervisningen då de gick tillsammans på grundskolan. Elever säger att de går in i klassrum, under andra elevers pågående lektioner, för att hämta saker och förklarar att det beror på att de inte har några skåp på skolan där de kan förvara sina saker.

Även i intervju med lärare framkommer att det inte alltid är studiero på lektionerna och att det finns undervisningsgrupper där elever störs nästan varje dag. Lärarna säger att det är svårt att säga att eleverna har studiero på lektionerna. De berättar att det finns undervisningsgrupper där ett antal enskilda elever stör undervisningen och som även påverkar varandra negativt. De ger som exempel att eleverna går runt i klassrummen och att elever som inte tillhör gruppen kommer in i klassrummet, vilket gör att det blir oroligt i klasserna. Lärarna säger att studieron brister varje dag i vissa klasser när eleverna som stör är närvarande och att det har varit så under minst ett läsår. Vidare har lärarna noterat att studieron ofta är sämre den första terminen, när eleverna börjat på skolan, men att den så småningom blir bättre och bättre. Lärarna säger vidare att de har kämpat med detta men att de inte lyckats att förbättra studieron.

Vid intervju med elevhälsan bekräftas lärares uppgifter om att det finns undervisningsgrupper där studieron brister och att eleverna till exempel går ut ur och in i klassrummet. Elevhälsan berättar att det framförallt finns en undervisningsgrupp där studieron brister och där det finns "oroliga" elever som stör undervisningen. De säger vidare att studieron fungerar bra i övriga undervisningsgrupper men att det finns

några få elever som exempelvis behöver stöd i form av en assistent. De ger även som exempel att eleverna pratar i mobiltelefoner under lektionerna. Vidare känner elevhälsan igen uppgifterna som eleverna lämnat i intervju, samt vad Skolinspektionen sett på lektionsbesök, att elever går in i och ut ur klassrummen, i vissa ämnen och undervisningsgrupper. Elevhälsan berättar att de, kurator och programansvarig lärare, haft fortbildning för lärarna kring NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) och om hur man som lärare kan arbeta med bemötande av elever. Dock så blev det motstånd i lärargruppen, berättar elevhälsan. Elevhälsan säger att det finns lärare som brister i bemötandet av elever och som därför istället trissar upp stämningen. De beskriver att dessa lärare har inställningen att de fokuserar på de elever som vill lära sig och struntar i de elever som stör. En av representanterna säger att hen berättat för rektorn, både den nuvarande och den föregående, att det finns lärare som brister i att upprätthålla studieron på lektionerna.

Av intervju med rektorn framgår att studieron varierar på skolenheten och att han inte känner till att det finns undervisningsgrupper där studieron brister. Rektorn berättar att det finns elever som inte kan vara tysta och att studieron på skolenheten varierar. Han säger att de skulle vilja dela på vissa undervisningsgrupper men att de inte har tillräckligt med lokaler att sprida eleverna i, men att det ändå fungerar "hyfsat bra" och att studiero, bland annat, diskuteras vid de lektioner som kuratorn har med klasserna. Vidare säger rektorn att han inte har uppmärksammat eller fått till sig att det finns grupper där det inte är studiero och att han kommer att prata med lärarna om studieron på medarbetarsamtal längre fram.

Bristande studiero bekräftas även vid Skolinspektionens lektionsbesök. Vid fler än hälften av de besökta lektionerna förekommer att elever, under pågående lektion, går in och ut ur klassrummet eller att dörren öppnas av elever som inte tillhör klassen, ibland för att hämta saker i klassrummet. På ett par lektioner ropar elever ut svar på lärares frågor högt i klassrummet, utan att få ordet, och vid en lektion är det så många elever som ropar samtidigt och det är svårt att höra vad läraren säger.

Även i skolenhetens kvalitetsrapport framkommer att flertalet elever inte anser att de har studiero på lektionerna och det finns få insatser i syfte att förbättra studieron. I skolenhetens kvalitetsrapport avseende läsåret 2018/19 framgår att eleverna på skolenheten i maj 2019 svarat på en elevenkät. På frågan "Är det tyst och lugnt så att du kan jobba på lektionerna?" svarar 6 av 41 elever *alltid* eller *nästan alltid*. 16 elever svarar *ibland* och 9 elever svarar *aldrig* eller *nästan aldrig*. I intervju med elevhälsan bekräftas att enkäterna visade att flera elever kände sig störda i undervisningen. Elevhälsan berättar att utifrån resultatet har alla lärare bestämt att genomföra striktare regler kring datorer och närvaro. De säger även att kurators lektioner i "hälsokunskap" (mer information under bedömningsområde *Grundläggande förutsättningar för utbildningen*) uppkommit utifrån enkätresultatet. Rektorn beskriver att han, sedan han tillträdde, inte har genomfört några insatser utifrån den elevenkät som genomfördes föregående läsår.

På skolenheten saknas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det på skolenheten saknas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Utredningen visar att arbetet med kränkande behandling inte är systematiskt och att det saknas en aktuell plan mot kränkande behandling med rutiner för arbetet på skolenheten. I skolenhetens inaktuella plan (som avser läsåret 2018/19) saknas dessutom bland annat en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och vilka av åtgärderna som ska påbörjas och genomföras det kommande året, liksom en redovisning för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Att arbetet med kränkande behandling inte är systematiskt och väl förankrat i verksamheten kan leda till att de ärenden som inträffar inte anmäls till rektorn och till huvudmannen, samt att en utredning inte genomförs och åtgärder vidtas i syfte att säkerställa att den kränkande behandlingen upphör.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

I skolenhetens kvalitetsrapport avseende läsåret 2018/19 framgår att 24 av 41 elever känner sig trygga eller mycket trygga på lektionerna och rasterna. Tre elever har svarat att de känner sig otrygga eller mycket otrygga på rasterna och fyra elever har svarat att de känner sig otrygga eller mycket otrygga på lektionerna. Resterande elever har svarat "så där".

Av inskickad dokumentation inför tillsynsbesöket och i intervju med rektorn framgår att skolenheten saknar en aktuell plan mot kränkande behandling och att den senaste planen avser läsåret 2018/19. I den inaktuella planen saknas dessutom en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och vilka av åtgärderna som ska påbörjas och genomföras det kommande året, liksom en redovisning för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Skolinspektionen har begärt att få ta del av verksamhetens plan mot kränkande behandling. Handlingen som huvudmannen skickat in benämns likabehandlingsplan och är från september 2018. Den inkluderar även planen mot kränkande behandling. Av likabehandlingsplanen framgår att om personal får till sig att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling ska rektorn kontaktas och ärendet ska behandlas

enligt fastställd handlingsplan. Någon sådan handlingsplan har huvudmannen inte skickat in till Skolinspektionen. I likabehandlingsplanen anges att förebyggande arbete mot kränkande behandling måste pågå hela tiden och att all personal har skyldighet att agera om de misstänker eller får kännedom om kränkande behandling. I likabehandlingsplanen finns ingen översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen innehåller heller ingen redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året och inte någon redogörelse för hur föregående års planerade åtgärderna har genomförts. Rektorn uppger att likabehandlingsplanen är gammal och behöver arbetas om.

Vid intervju med elevhälsan och rektorn framgår att det på skolenheten saknas ett målinriktat systematiskt arbete mot kränkande behandling. Elevhälsan säger att de löser akuta ärenden om kränkande behandling men att de inte dokumenterar detta. Elevhälsan beskriver att om något inträffar tar de tag i situationen direkt och informerar elevens mentor om händelsen, men att de inte känner till vad som görs eller om det görs någon utredning om eleven har blivit utsatt för kränkande behandling. Rektorn informeras endast vid "extrema saker". Rektorn säger i intervju att arbetet med kränkande behandling har varit väldigt mycket reaktivt och lite proaktivt samt att likabehandlingsplanen är gammal. Han säger även att rutinen var tydlig för fem år sedan (när han arbetade på skolan) men att han inte vet hur det är nu. Han beskriver att rutinen är att lärare ska anmäla till rektorn om de misstänker att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, och att insatser ska diskuteras, därefter anmäler rektorn vidare till förvaltningschef som i sin tur meddelar nämnd och utskott. Rektorn säger att han inte har fått kännedom om några ärenden om att elever kan ha blivit utsatta för kränkande behandling under hans tid som rektor på skolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Töreboda kommuns verksamhet vid Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Töreboda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Elevhälsan arbetar inte främst förebyggande och hälsofrämjande

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utredningen visar att elevhälsan på skolenheten endast består av en person, kurator. Skolsköterska, och personal med specialpedagogisk kompetens saknas i elevhälsan. Psykolog kan vid behov anlitas för utredningar av elever. Skolläkare finns tillgång till vid behov. På skolenheten deltar programansvarig lärare i elevhälsan. Denne ingår dock inte i elevhälsan enligt skollagen där de professioner som ska finnas i elevhälsan framgår. Även om den insats kring livskunskap som kuratorn genomför i klasserna kan anses falla under förebyggande arbete medför inte denna enda åtgärd att elevhälsan kan anses arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande. Dessutom ska alla elevhälsans professioner gemensamt arbeta med förebyggande och hälsofrämjande arbete utifrån

var och ens kompetenser. Tillgången till elevhälsans olika professioner bedöms i tillsynsbeslutet för gymnasieskolan på huvudmannanivå, diarienummer 2019:7717.

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Därutöver ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska vara främst förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen anges att elevhälsans arbete förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. Vidare anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. Elevhälsan har vidare ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. I förarbetena anges även att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa (prop. 2009/10:165, s. 276-277 och 656-657).

Flera professioner saknas i skolenhetens elevhälsa och det finns få exempel på förebyggande och hälsofrämjande insatser som genomförts. I intervju med elevhälsan framkommer att det för ett år sedan inte fanns någon organiserad elevhälsa på skolenheten och att programansvarig lärare, kurator och skolsköterska då startade upp en elevhälsa. Skolsköterskan avslutade sin anställning föregående termin och det finns inte någon efterträdare rekryterad. Vidare finns inte heller tillgång till specialpedagog eller psykolog, enligt representanterna. Kurator och programansvarig lärare berättar att de två träffas vid behov och att de då pratar om enskilda elever. Vidare berättar de att de föregående år, utifrån att skolan då hade en rörig elevgrupp, startade upp ett förebyggande arbete kring livskunskap och att det arbetet har utvecklats detta läsår till att kuratorn varje vecka har lektioner om detta tema med alla klasser. Lektionerna handlar om att lyckas i skolan där eleverna bland annat lär sig att argumentera, jobbar med elevernas styrkor och olika lärstilar som de kan använda sig av i sina studier. Programansvarig lärare berättar även att de haft en uppstart kring lågaffektivt bemötande, ett kommungemensamt arbete på uppdrag av skolchefen, men att de avvaktar för tillfället eftersom diskussionerna med lärarna inte blev konstruktiva.

I intervju med rektor bekräftas att det saknas professioner och att arbetet inte är främst förebyggande och hälsofrämjande. Rektorn berättar i intervju att det saknas både skolsköterska, specialpedagog och psykolog på skolenheten. Han säger att han vid behov av psykologutredning för enskild elev har möjlighet att köpa den tjänsten men att det inte gjorts. I informationsinhämtningen inför tillsynsbesöket framgår att det vid behov finns tillgång till skolläkare och att eleverna vid behov kan uppsöka grundskolans skolsköterska eller närliggande vårdcentral. Rektorn bekräftas att det inte finns något förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolenheten och att han inte deltar i elevhälsans möten. Han säger att han är medveten om bristerna och att elevhälsan är på "nivå brandkårsutryckningar".

Skolbiblioteket används inte aktivt i undervisningen

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket inte i tillräcklig omfattning används i undervisningen. Utredningen visar att lärare och elever på skolenheten använder kommunens bibliotek som skolbibliotek, men att detta endast används i ämnet svenska bland annat eftersom utbudet av böcker i övriga ämnen inte är tillräckligt, vilket gör att lärarna inte har möjlighet att använda biblioteket som en resurs i undervisningen. Även om rektorn anser att kommunens bibliotek används och att eleverna använder bibliotekets böcker i undervisningen bedömer Skolinspektionen att omfattningen av användandet inte är tillräckligt för att anse att biblioteket används som en resurs i undervisningen.

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att utbildningen utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg samt att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen (prop. 2009/10:165, s. 284).

Biblioteket används inte som en central resurs i undervisningen i alla ämnen utan endast i ämnet svenska. I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att det inte finns något skolbibliotek på skolenheten utan att eleverna går till kommunens bibliotek som ligger på kort gångavstånd från skolan. Några elever berättar att de varit på biblioteket tillsammans med lärare och några elever säger att de inte har varit det. Både elever och lärare säger att biblioteket endast används i ämnet svenska, och lärare i andra ämnen säger att det beror på att biblioteket inte har ett tillräckligt bra utbud, till exempel så är böckerna gamla eller så finns det inte användbara böcker för ämnet. Vidare beskriver lärarna att de inte hinner med att ha så mycket bokprat eller undervisning om källkritik. Lärarna säger att arbetet skulle förbättras om det funnits ett bibliotek på skolan.

Rektorn anser att kommunens bibliotek används i undervisningen. Rektorn beskriver i informationsinhämtningen inför tillsynen att eleverna går till biblioteket tillsammans med lärare varje nytt läsår och att de då ordnar lånekort till eleverna. Rektorn skriver vidare i informationsinhämtningen att samarbetet med personalen på biblioteket är gott och kommer att utökas men han ger inga exempel på hur det kommer att ske. Han skriver också att eleverna lånar böcker på biblioteket som används i undervisningen. I intervju säger rektorn att kommunens bibliotek används och att han diskuterat detta med lärarna. När Skolinspektionen berättar att biblioteket endast används i ämnet svenska och att det finns elever som inte besökt biblioteket svarar rektorn "så kan det vara".

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Töreboda kommuns verksamhet vid Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Töreboda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Utredningen visar att rektorn, tillsammans med personalen, inte följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat samt beslutar om utvecklingsåtgärder utifrån dessa analyser. Det framgår inte i det systematiska kvalitetsarbetet varför det anses särskilt motiverat att arbeta med de mål som skolenheten valt att arbeta med under läsåret 2019/20. Det är av stor vikt att rektorn systematiskt och kontinuerligt följer upp verksamheten, analyserar resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planerar och utvecklar utbildningen. Ett bristande systematiskt kvalitetsarbete innebär att det finns risk att viktiga utvecklingsområden inte upptäcks och att nödvändiga åtgärder inte vidtas i syfte att utveckla utbildningen.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för skolans resultat och för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Av dokumentation och intervjuer framgår att det saknas ett systematiskt arbete med att följa upp kunskapsresultaten, analysera desamma och utifrån dessa analyser ta fram utvecklingsåtgärder för att utveckla utbildningen. I skolenhetens dokumenterade systematiska kvalitetsarbete, som benämns kvalitetsrapport 2018 – 2019, framgår inga kunskapsresultat. De mål som beslutats, och som fattats av föregående rektor, är "Förkorta tiden för varje elev på Introduktionsprogram", "Att språkutvecklingen ska finnas som en röd tråd i alla ämnen på Språkintröduktion" samt att "Alla elever ska känna sig trygga under hela skoldagen". Det framgår inte i kvalitetsrapporten varför dessa mål valts. I intervju med både lärare och elevhälsa framkommer att de inte har varit delaktiga i någon uppföljning, eller analys, av elevernas kunskapsresultat. Alla utom en i personalen säger att de inte känner till skolans beslutade mål. En av elevhälsans representanter säger att hen fått kvalitetsrapporten till sig inför intervjun med Skolinspektionen och att den tidigare rektor gjorde arbetet med kvalitetsrapporten på egen hand. Lärarna berättar att de följer upp enskilda elevers resultat, som de är mentor för, och diskuterar vilka elever som ska vidare till nästa nivå. Elevhälsan säger att resultatet av elevenkäterna (som innehåller både frågor om trygghet och studiero) har presenterats för personalen och utifrån diskussioner bland

personalen om dessa beslutades om striktare regler kring datorer och närvaro. De säger även att kuratorns lektioner om "hälsokunskap" uppkom efter resultaten på enkäterna.

Rektorn, som tillträdde i augusti 2019, beskriver att kvalitetsrapporten tagits fram av den tidigare rektorn och att den är skriven för politikerna i kommunen. Rektorn säger att han inte har sett den tidigare och att det han ser, avseende uppföljning av elevers kunskapsresultat, är att lärarna, när de betygsatt elever, "släpper och går vidare" vilket han tycker är delvis rätt eftersom varje grupp är unik.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Töreboda kommuns verksamhet vid Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Töreboda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Ytterligare brist

Preparandutbildning

Skolinspektionen bedömer att rektorn har låtit elever påbörja introduktionsprogrammet preparandutbildning vid höstterminens början innevarande läsår, trots att intag till preparandutbildningen inte kan ske till läsåret 2019/20 eftersom utbildningen enligt skollagen upphört. Vidare bedömer Skolinspektionen att elever som gått preparandutbildning redan läsåret 2018/19 har fått förlängd utbildning till två år utan att detta föregåtts av att man tagit reda på om det finns synnerliga skäl till grund för ett sådant beslut. Om det finns synnerliga skäl för någon/några elever att gå ett andra år på preparandutbildningen ska huvudmannens plan för utbildningen även omfatta preparandutbildningen.

Enligt förarbetena till skollagen tas introduktionsprogrammet preparandutbildning bort. Regeringen konstaterade att programmet har haft svårt att i tillräckligt stor utsträckning uppfylla syftet att elever ska bli behöriga till ett nationellt program (prop. 2017/18:183, s. 103-105). Ändringarna i lagstiftningen som innebär att bestämmelserna om introduktionsprogrammet preparandutbildning upphävs och att bestämmelser om introduktionsprogrammet programinriktat val införs trädde i kraft den 1 juli 2018 och tillämpas första gången för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2019 (SFS 2018:749, ÖB p 1-2) Äldre bestämmelser som gäller introduktionsprogrammet preparandutbildning ska tillämpas på utbildning som påbörjats före den 1 juli 2019 (SFS 2018:749, ÖB p 3-4).

Enligt skollagen ska preparandutbildning pågå högst ett år. Om huvudmannen för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får preparandutbildningen förlängas till två år.

I huvudmannens plan för utbildningen på introduktionsprogrammen för läsåret 2019/20 framgår att utbildning erbjuds på introduktionsprogrammen individuellt alternativt, språkinträdning och yrkesinträdning. Det framkommer i informationsinhämtningen inför tillsynen av gymnasieskolan på huvudmannanivå i

Töreboda kommun att det, förutom elever på introduktionsprogrammen i huvudmannens plan för utbildningen, även finns 21 elever på introduktionsprogrammet preparandutbildning vid Kanalskolan.

Av intervjuerna framgår att elever har påbörjat preparandutbildning under innevarande läsår samt att andra elevers preparandutbildning har förlängts till två år utan att detta föregåtts av att man tagit reda på om det finns synnerliga skäl. I intervjuer med elever, lärare, elevhälsans representanter och rektorn framkommer att det finns elever som läser på introduktionsprogrammets preparandutbildning, både elever som påbörjat utbildningen innevarande läsår 2019/20 och elever som läst preparandutbildning även föregående läsår. Rektorn säger i intervju att det finns elever som föregående läsår gick på språkinträdning och som i augusti 2019 påbörjat preparandutbildningen. Han säger också att det inte finns beslut om synnerliga skäl att förlänga utbildningen för de elever som läste preparandutbildning tidigare läsår, och som fortsätter preparandutbildningen innevarande läsår. Rektorn beskriver att eleverna på preparandutbildningen "bara har gått kvar" och att de ska fasas ut.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Töreboda kommuns verksamhet vid Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Töreboda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Töreboda kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Töreboda kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

X Madeleine Olofsson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

Föredragande utredare
Signerat av: Madeleine Olofsson

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråd Kjell Ahlgren medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan

Fakta om Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Töreboda kommun under hösten 2019. Gymn.utb. Töreboda Kanalskolan besöktes av Skolinspektionen den 25 och 26 september 2019.

Kanalskolan är den enda kommunala gymnasieskolan i Töreboda kommun och erbjuder utbildning inom introduktionsprogrammen preparandutbildning, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintrouktion. Vid tidpunkten för tillsynen går 65 elever på skolenheten. Skolenheten leds av en tillförordnad rektor som tillträdde i augusti. På Kanalskolan bedrivs även vuxenutbildning.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Det finns ingen nationell statistik för utbildning på introduktionsprogrammen.

I skolenhetens kvalitetsrapport 2018-2019 framgår inget resultat av elevernas måluppfyllelse.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

I skolenhetens kvalitetsrapport 2018-2019 avseende läsåret 2018/19 framgår att 24 av 41 elever känner sig trygga eller mycket trygga på lektionerna och rasterna. På frågan "är det så tyst och lugnt att man kan arbeta på lektionerna" svarar 6 av 41 elever alltid eller nästan alltid. 16 elever svarar ibland och 9 elever svarar aldrig eller nästan aldrig.